

20. december 2010

Videnskabsministeriet,
Bredgade 43,
1260 København K

Vedr. Styrelsen for Bibliotek og Mediers tilbageholdelse af oplysninger for DEFF, ministeriet og offentligheden

På møde d. 16. december med formanden for DEFF, Mai Buch, har vi erfaret, at Styrelsen for Bibliotek og Medier (herefter styrelsen) har undladt at viderebringe centrale oplysninger til DEFF, som styrelsen sekretariatsbetjener. Derved er ikke alene DEFF, men indirekte også ministeriet og offentligheden blevet forholdt centrale oplysninger og herved i realiteten blevet manipuleret.

Som bekendt har danske tidsskriftsudgivere været de egentlige pionerer for Open Access (herefter OA), og vi har igennem mange år ment, at DEFF/styrelsen enerådigt har sat sig på området uden at inddrage de mest centrale aktører: redaktører og udgivere.

Det var derfor med stor begejstring, at undertegnede ved Forskningsbiblioteksforeningens Vinterinternat d. 30. januar 2009 efter at have kommenteret et OA indlæg fra en biblioteksansat, kunne høre vicedirektør Bo Öhrström (BÖ) i mikrofon henvendt til mig og i overværelse af de ca. 140 deltagere meddele, at han personligt ville sørge for, at der blev et samarbejde mellem bibliotekarer og redaktører omkring OA. Jeg skulle blot aftale et møde med ham.

BÖ blev taget på ordet, og han modtog d. 1. februar vedhæftede notat "Indførelse af Open Access i Danmark 2009" med efterfølgende mødeaftale d. 4. februar.

Mødet var nedslående. BÖ ville ikke holde sit tilbud men blot lade vores forslag gå videre til DEFF. Vi kunne nu se, at hans bemærkninger var "damage control" på vinterinternatet, hvor kontorchef Grete M. Kladakis skulle afslutte med et indlæg om Forsknings- og Innovationsstyrelsens arbejde med at udarbejde en OA politik. BÖ ville på et ømfindtligt tidspunkt i overtalelsesprocessen af ministeriet undgå kritiske spørgsmål til ministeriets repræsentant.

Vores notat, som det ses, var et meget positivt oplæg til et samarbejde med bibliotekssektoren. Samtidig blev der givet tilbud om en lang række ydelser, som kunne hjælpe med indførelsen af OA.

Det var derfor med stor forundring, at vi erfarer, at DEFF ikke engang har modtaget notatet. Forløbet efter februar 2009 kunne have været helt anderledes positivt i stedet for den fortsat ensidige rene bibliotekspolitik.

For det første er medlemmerne af DEFF's styregruppe ikke blevet præsenteret for videnskabsredaktørernes positive interesse i samarbejde. Ikke ubekendt har DEFF spillet en meget aktiv rolle ved nedsættelsen af det såkaldte OA udvalg, og DEFF ville utvivlsomt over for ministeriet kunne have argumenteret for, at også videnskabsredaktører skulle indgå i udvalget. Tilbageholdelse af oplysningerne har derfor været med til at cementere et ensidigt sammensat udvalg i modstrid med Ministerrådets ønske om at alle parthavere skulle inddrages. Den manglende faglige indsigt har

derved været med til at føre ministeriet og offentligheden - herunder de høringsberettigede institutioner - bag lyset ved at give en ensidig fremstilling.

For det andet er DEFF ikke blevet præsenteret for de danske videnskabsredaktørers tilbud om at hjælpe med at fremskaffe økonomiske oplysninger til John Houghtons rapport om konsekvenserne af indførelse af OA. Mens den udarbejdede rapport fremstår ubrugelig og misvisende, idet den ikke bygger på danske forhold, ville vi kunne have leveret de nødvendige oplysninger for et retvisende billede af konsekvenserne. Tilbageholdelse af oplysningerne om vores tilbud har således sikret en forkert orientering af ministeriet m.fl.

Det må ikke være ministeriet fremmed, at tidsskriftsudgiveres levering af artikler og bibliografisk information i digital form, kan generere meget kraftige rationaliseringsgevinster i bibliotekssektoren, som biblioteksstatistikken indtil videre absolut ikke afspejler. Bibliotekerne skal ikke mere have skrevet kartotekskort og holde styr på tidsskrifters udlån og placering, have reoler og magasiner til tidsskrifter osv. I det lys kan det ikke undre, at bibliotekerne ønsker at sætte sig på områdets politik. Det er dog urimeligt, at den førte politik går ud over udgiverne, herunder specielt de svage danske tidsskrifter, hvilket hverken samfundet eller forskningen kan være tjent med.

Tilbageholdelse af oplysninger er en alvorlig forseelse og aldeles i modstrid med styrelsens resultatkontrakt, hvori det tværtimod angives, at der skal arbejdes for en demokratisk debat, hvilket naturligvis indbefatter, at alle parter synspunkter søges inddraget i diskussion af området; det modsatte er desværre tilfældet: man forhindrer aktivt synspunkter i at komme frem.

Derfor kan vi kun drage den konklusion, at styrelsen hverken er i stand til på samfundsmæssig forsvarlig vis at fungere som sekretariat for det fortsatte arbejde med videnskabelig digital vidensspredning endside levere formand til et udvalg med denne opgave.

mange hilsener

Foreningen af Danske Videnskabsredaktører
ved formanden
Jørgen Burchardt
Nyborgvej 13,
5750 Ringe
62 63 36 17 jorgen.burchardt@mail.dk
www.videnssamfundet.dk